

BOLEST KVRGAVE KOŽE (LSD)

Bolest kvrgave kože (eng. *Lumpy skin disease*) je bolest goveda koju karakterizira pojava groznice, čvorova na koži, mukoznim membranama i unutrašnjim organima, iznurenost, povećani limfni čvorovi, edem kože i u nekim slučajevima smrt. Bolest ima ekonomski značaj obzirom da uzrokuje smanjenje mliječnosti, privremeni ili trajni sterilitet kod bikova, oštećenja kože i smrt uslijed sekundarnih bakterijskih komplikacija.

Izvor: http://www.fao.org/eims/secretariat/empres/eims_search/simple_s_result.asp?disease=86

ETIOLOGIJA

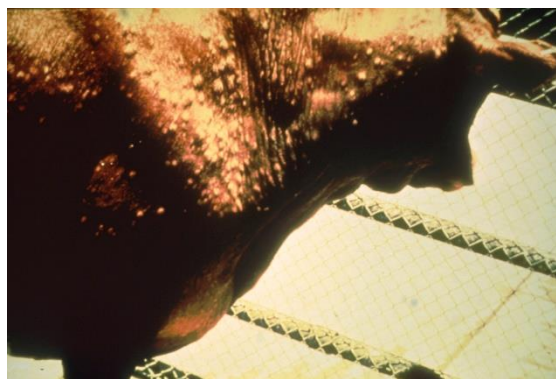
LSD uzrokuju virusi iz porodice *Poxviridae*, rod *Capripoxvirus*.

EPIDEMIOLOGIJA

Prijemčive životinje za LSD su goveda i divlji preživari. Bolest se prenosi direktnim i indirektnim putem. Iako još uvijek nije u potpunosti razjašnjen, primarnim načinom prenosa smatra se mehanički prenos putem artropodnih vektora. Također, smatra se da mušice i komarci imaju značajnu ulogu u prenosu bolesti. Bolest se također može prenijeti ingestijom zaražene hrane i vode. Izvori virusa LSD su koža, pljuvačka, okularni i nazalni iscjedak, mlijeko i sjeme, tkivo pluća, slezena i limfni čvorovi.

KLINIČKA DIJAGNOSTIKA

Znakovi LSD-a variraju od inaparentne do ozbiljne bolesti. Inkubacijski period u terenskim uvjetima nije prijavljen, ali je utvrđeno da se znakovi groznice javljaju se 6 – 9 dana nakon inokulacije virusa, a prve lezije na koži od 4 – 20 dana na mjestu inokulacije.

Izvor: http://www.fao.org/eims/secretariat/empres/eims_search/simple_s_result.asp?disease=86

- Temperatura koja može ići preko 41°C i trajati 1 sedmicu
- Rinitis, konjuktivitis i pojačana salivacija
- Smanjena laktacija
- Bolni čvorovi veličine 2 – 5 cm koji se javljaju po cijelom tijelu, a naročito na području glave, vrata, vimena i perineuma 7 – 19 dana nakon inokulacije virusa. U naredne 2 sedmice oni mogu razviti nekrotične promjene koje prodiru kroz cijelu debljinu kože.
- Lezije u vidu boginja se mogu razviti u mukoznim membranama usta i alimentarnog trakta, te traheje i pluća, što rezultira primarnom i sekundarnom pneumonijom.
- Depresija, anoreksija, agalaksija, premorenost
- Povećanje svih limfnih čvorova
- Edem udova
- Čvorovi na mukoznim membranama očiju, nosa, usta, rektuma, vimena i genitalija brzo ulceriraju, a sekret iz ulcera sadrži virus
- Iscjedak iz očiju i nosa postaje mukopurulentan sa mogućnosti razvoja keratitisa
- Mogući su pobačaji kod gravidnih životinja, te privremeni ili trajni sterilitet kod bikova

U slučaju utvrđivanja sumnje na pojavu bolesti potrebno je bez odlaganja postupiti u skladu sa odredbama Pravilnika o mjerama za kontrolu određenih bolesti životinja i posebne mjere za vezikularnu bolest svinja („Službeni glasnik BiH“, broj 15/11).

U Evropi, gdje do sada nije bila zabilježena pojava ove bolesti, u periodu od augusta 2015. godine do sada, bolest kvrgave kože pojavila se na području Grčke, Bugarske, Makedonije i Srbije.

U cilju sprječavanja unošenja bolesti Ured za veterinarstvo BiH je donio Uputstvo o zabrani uvoza i provoza živih goveda i divljih preživara iz navedenih država, kao i određenih proizvoda dobijenih od navedenih vrsta životinja. Pomenuto uputstvo redovito se ažurira u skladu sa razvojem epidemiološke situacije u svijetu.

EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA U REGIONU

Izvor: WAHIS (oie.int)